

W tym miesiącu minęły dwie 55. rocznice śmierci:

Plk dr Leon Strehl

Urodził się w 1891 r. w Czarnicach k/ Człuchowa. W latach szkolnych w Poznaniu i studiów (od 1913) był członkiem tajnych organizacji polskich: Towarzystwa Tomasza Zana, skautingu, „Zetu” i Grup narodowych. Po wybuchu I wojny światowej wcielony do armii pruskiej pracował jako pod lekarz w różnych jednostkach. Gdy wybuchło Powstanie Wielkopolskie, wstąpił do armii powstańczej – był pod lekarzem odcinka Śmigieł. Awansowany do st. ppor. i oddelegowany do Warszawy w celu ukończenia studiów. W 1919 r. został skierowany do Poznania. W maju 1921 po wybuchu III Powstania Śląskiego poprosił o urlop i jako ochotnik udał się na front – odcinek Kluczbork. Po powrocie doszkałał się i awansował w Szefostwie Sanitarnym DOK VII w Poznaniu.

W kwietniu 1934 r. przeniesiony do Torunia – do kapitanatu 8 Szpitala Okręgowego. W 1937 skierowany do Warszawy jako Szef Sanitarny DOK I. Po wybuchu wojny Szef Sanitarny Armii „Warszawa”, został odznaczony krzyżem Virtuti Militari. Od 1 X w niewoli, ale od 1 IV 1940 dyrektor szpitali Ujazdowskiego i Maltańskiego.

1 VII 1942 zaprzysiężony w AK jako „Feliks” i wkrótce szef sanitarny KG AK. W powstaniu organizator i komendant szpitali powstańczych. Za ewakuację szpitala Maltańskiego ze Starego Miasta po raz drugi odznaczony krzyżem Virtuti Militari. Po kapitulacji w Stalagu w Zeithain, gdzie zorganizował i prowadził szpital jeniecki. Obóz wyzwolili sowieci w kwietniu 1945, ale Strehl pozostał tam jako ordynator polskiego oddziału w sowieckim szpitalu wojennym. W sierpniu ewakuował ten oddział do Torunia, jako 150-łóżkowy Szpital PCK przy ul. Żeglarskiej, którego był komendantem, ale i organizował rehabilitację inwalidów.

W marcu 1946 powołany do WP – szef wydz. Lecznictwa Dep. Sł. Zdr. MON. W 1951 zdemobilizowany. Krótco był wicedyrektorem Instytutu Hematologii, a potem w ZG PCK, z którym był związany od czasów poznańskich. W Toruniu był wiceprezesem Okręgu Pomorskiego PCK, ale zajmował się też propagandą i zaopatrzeniem. W ZG pracował do śmierci 1 IX 1960. Pochowany na Powązkach.

Gen. dr Zygmunt Gilewicz

Urodzony w 1880 r. w Dubnie na Wołyniu. W 1900 zdał maturę i rozpoczął studia w Kijowie, z których był dwukrotnie wydalany za działalność w organizacjach polskich. W 1905 r. wysiedlony na zachód Dniepru. Wstąpił do polskich oddziałów samoobrony, za co został zesłany do Kaługi, gdzie pracował jako lekarz. W 1907 zezwolono na jego powrót do Kijowa i ukończył studia. W 1914 zmobilizowany jako lekarz pułkowy punktu opatrunkowego, a w końcu komendant 808. szpitala pułkowego na 1500 łóżek. W lipcu 1917 zgłosił się do 1 Dyw. Strzelców Polskich, gdzie został lekarzem naczelnym. Z Dywizją walczył pod Bobrujskiem, Rohaczewem i Bychowem. Złamana noga przerwała ten etap jego życia. Wrócił do Kijowa.

W maju 1920 stawiał się do dyspozycji władz polskich i wstąpił do WP. W lipcu wrócił z frontu wojny polsko-bolszewickiej w stopniu majora i został komendantem Stacji Sanitarnej na Dworcu Kaliskim w Warszawie. W grudniu został zastępcą dowódcy Szpitala Okręgowego.

19 IV 1922 przeniesiony do Torunia jako komendant Kadry Kompanii Zapasowej Sanitarnej nr VIII, potem był dowódcą 8. Baonu Sanitarnego. W 1924 r. zrobił doktorat w Poznaniu. W maju 1927 r. Szef Sanitarny Okręgu, a w listopadzie komendant 8. Szpitala Okręgowego, przy którym urządził przychodnię przyszpitalną. Okresowo ordynował w Wojskowym Szpitalu Sezonowym (sanatorium) w Inowrocławiu.

W 1929 r. wrócił do Warszawy jako komendant Szkoły Pchorzących Sanitarnych. W 1931 r. przeniesiony na stanowisko dyrektora CIWF (od 1938 AWF). Po wybuchu wojny, będąc w stanie spoczynku, został szefem sanitarnym ZG PCK, z którym związał się w czasie służby w Toruniu. Po kapitulacji został dyr. szpitala PCK przy ul. Smolnej. Zaprzysiężony w AK jako „Narkotyk”, był dyrektorem Wydziału Zdrowia Delegatury Rządu. Mieszkał w Opypach, a jego dom był schronieniem dla „spalonych”.

W Powstaniu Warszawskim komendant szpitali zakaźnych. Po kapitulacji uciekł z kolumny ewakuowanych i znowu kierował Szpitalem PCK, który teraz był w Milanówku. W marcu 1946 wrócił na AWF – przez kilka kadencji był dziekanem, w 1947 generałem, rok później profesorem, a od 1959 rektorem – do śmierci 15 IX 1960.

Współzałożyciel Sekcji Sanitarnej Towarzystwa Wiedzy Wojskowej. W Toruniu prezes WKS „Gryf” i w Komitecie WFiPW. Wiele publikował.

Oprac. Lesław J. Welker